

teknisk@silkeborg.dk
Silkeborg kommune
Teknik – og miljøafdelingen
Søvej 3
8600 Silkeborg

Silkeborg d. 19.05.2019

Foreningen Skøn på Silkeborg fremkommer hermed med sine synspunkter i forbindelse med planlægningen for et centerområde ved Fredensgade i midtbyen.

Overordnet er det foreningens opfattelse, at det er glædeligt, at der endelig er udsigt til, at der nu skal ske noget med området, der i årevis har lidt under, at ejeren ikke har gennemført sine oprindelige planer om et butikscenter - på trods at Silkeborg Kommune i tråd med ejers oprindelige planer har betalt meget væsentlige beløb til etablering af p-kælder under Torvet.

Overordnet er det også foreningens opfattelse, at borgerne i Silkeborg ikke skal betale prisen med et mastodontbyggeri på denne centrale plads i midtbyen blot for at imødekomme ejerens ønske om størst muligt afkast.

Det projekt, som ejeren ønsker at få lov til at gennemføre, er i henseende til antal etager og bebyggelsesprocenter i eklatant modstrid med den gældende kommuneplan, der alene tillader max. 2 etager mod Fredensgade, og max. 3 etager for Torvecentret.

Endelig bemærkes, at foreningen finder det foruroligende, at Silkeborg Kommune i sin indkaldelse af ideer og forslag med blot 2 ugers varsel fra den 9. maj udtrykker, at man allerede har til hensigt at udarbejde et kommuneplantillæg, der giver mulighed for de ansøgte byggerier. Hvad skal de i al hast indhentede input da overhovedet anvendes til?

Byggeriet bliver alt for højt:

Der er følgende markante afvigelser fra de gældende planer:

Pga. den markante terrænforskel vil bebyggelsen fremstå i 5 etager ud til Christian 8.s Vej. (Kommuneplan 2017-2028)

Ind mod Silkeborg kirke vil man nu opføre et byggeri i 6 etager og på Fredensgade op til 7 etager.

Der henvises her til Silkeborg Kommunes højhustrategi fra 2009:

En høj bygning, der blot rager en etage eller to op over de øvrige er ikke et højhus, men må snarere betragtes som en "tegnefejl". Står man over for projekter af denne art, er det primært en vurdering af, om man vil tillade denne lille ekstrahøjde eller om man lige så godt kan præcisere, hvor grænsen ligger. I sådanne situationer bør man konsultere sine kommuneplanrammer for en nærmere tolkning og ikke gøre brug af højhustrategien.

I forhold til karrebyen må det siges at være en klar ”tegnefejl”, og foreningen anbefaler, at man fastholder det udtryk, man har beskrevet i kommuneplanen, og lader kirken og karrebyen få luft.

I øvrigt viser visualiseringen, at det planlagte byggeri er så massivt, at der vil blive dannet en lukket gård, der ikke giver mulighed for byliv, men vil blive et område i den umiddelbare bymidte, der helt bliver fjernet fra fællesrummet. Der mangler således på enhver måde luft og adgang til samt mulighed for udendørs aktiviteter i bebyggelsen.

Højhuset på Fredensgade

I kommuneplanen er der åbnet op for byggeri af et højhus på Søndertorv, hvilket er i meget kort afstand fra det påtænkte højhus på 23 etager på Fredensgade. Tillades 23 etager på Fredensgade, vil dette indebære, at der på Søndertorv pr. automatik er åbnet op for et tilsvarende højhusbyggeri på 23 etager. Der henvises i den forbindelse til kommunens højhusstrategi side 19:

Placering af 2 stk. højhuse i samme område vil sandsynligvis ”råbe til hinanden” eller kæmpe om førertrøjen. De bør derfor ses som et par, en duo, tæt knyttet til hinanden i udtryk og logik, og derved fremstå som en helhed.

Derudover finder foreningen det bemærkelsesværdigt, at man for et år siden inviterede byens borgere til at komme med forslag til anvendelse af samme område, og i den forbindelse præsenterede et projekt med 17 etager. Dette er nu uden nærmere forklaring (overvejelse?) forøget til 23 etager – uden at man i øvrigt har angivet nogen højde på tårnet.

Yderligere savner foreningen, at Silkeborg Kommune lever op til sin egne forudsætninger for at iværksætte et højhusbygger, som det er angivet på side 34 i kommunens strategi for højhuse. Der henvises især til bebyggelsesprocenter, afsnittet om mikroklima og ikke mindst visualisering.

I Danmarks outdoor hovedstad bør der lægges vægt på nogle af de kloge ord, som er skrevet tilbage i 2009 i forbindelse med Silkeborg kommunens højhusstrategi.

OPLANDET

De udstrakte skovforløb langs indfaldsvejene giver stemning af svenske skove og store landskaber vel suppleret af Gudenådalene. Disse giver en helt særlig stemning i mødet med Silkeborg. Det er værd at bemærke at mange af stemningsbillederne er bundet op på landskabelige- og naturmæssige kvaliteter, både i oplandet såvel som i midtbyen - dét i sig selv er særligt og giver en helt unik stemning og identitet for byen.

BYMIDTEN

Stemning er som udgangspunkt subjektivt, og dette billede er derfor mindre håndgribeligt end de foregående. Alligevel vil de fleste nok være enige i, at Silkeborg slår nogle stemningstoner an. Den romantiske søkaj med Hjejlen som ikon, det brusende åløb ved Østergade giver næsten fornemmelsen af en brusende elv. Den ældre bykerne og Papirfabrikken med sine direkte kig til skov og sø, står nok for de fleste som en helt særlig stemning for lige netop Silkeborg.

PAPIRFABRIKKEN

- udgør et selvstændigt element både i bygestil og karakter og er samtidig et afgørende element i byens historie og selvforståelse.

Det går stærkt i Silkeborg for tiden – også for stærkt. Fremtrædende arkitekter i Aarhus – hvor det også er gået meget stærkt – finder det trist, at Aarhus er hoppet på højhusbølgen. Arkitekt Lars Juel Thiesen udtaler således den 19. maj i år til Stiftten, at højhuse ikke giver noget til omgivelserne.

Stadsarkitekt i Aarhus, Stephen Willacy, udtaler samme sted i anledning af, at mange mennesker omtaler nybyggerier som ”kasser, kasser, kasser” og spørger, hvorfor alt skal være firkantet, og hvorfor der altid er flade tage i stedet for saddeltag: ”Vi skal lære af erfaringerne. Jeg tror vi vil se flere nybyggerier med saddeltag og med mere begrønning. Og vi vil have større fokus på at hæve kvaliteten af nye byrum”. Han fortsætter: ”I det hele taget vil vi se nybyggerier, der i højere grad spiller sammen med den omgivende by. Et nybyggeri skal være mere stedspecifikt i forhold til omgivelserne, og vi skal fokusere mere på kvaliteten.”

Professor Tom Nielsen, Arkitektskolen i Aarhus er også meget kritisk overfor højhuse. De truer mikroklimaet i byerne, og vil gøre det mere ubehageligt at opholde sig i dem. Han mener, at man i stedet for at bygge højhuse bør se, hvad der gør byer attraktive, og det er ikke befolkningstæthed og højhuse. De attraktive bydele har en god blanding af åbne områder, grønne områder og bebyggelse. Det sidste kan man ikke just påstå, at det planlagte centerområde lever op til. Det kan anbefales at lytte til det videoklip med Tom Nielsen, der kan findes på faod.dk. Tom Nielsen understreger, at der mangler en faglig diskussion af, hvordan højhuse påvirker byerne.

Til en afslutning bemærkes, at konklusionen i Silkeborg Kommunes højhusstrategi lyder således:

Højhuse bør kun indføres i meget begrænset omfang i Silkeborg.

Vi har pr. d.d. Silkeborghus, Papirtårnet samt to 10 etagers bygninger ved Teknisk Skole. Foreningen har den holdning, at Silkeborg ikke fremadrettet skal have yderligere et tårn på 23 etager på Fredensgade og et tårn på 23 etager på Søndertorv. I modsat fald ender Silkeborg med at have 3 højhuse, der alle er blandt de 10 højeste beboelsesbygninger i Danmark. Vi har fået en markør med Papirtårnet, og det er passende for en by af Silkeborgs størrelse og med det særkende byens beliggenhed har.

Hvad kan området i stedet anvendes til?

Et område med bebyggelse indenfor det antal etager og den bebyggelsesprocent kommuneplanen tillader. Det vil sikre luft og vil ikke på samme måde være til gene for alle nabobebyggelser, herunder Silkeborg Kirke.

Der bør etableres torv, mulighed for torvehandel, legeplads, opholdsarealer, grønne islæt og en overgang til havneområdet. Et område for alle i byen. Et område hvor folk vil opholde sig.

Der bliver allerede bygget rigeligt med beboelseslejligheder i midtbyen, og mætningspunktet er efter fagfolks opfattelse nået. De samme fagfolk påpeger også, at der slet ikke er behov for yderligere butikslokaler i bymidten.

Brug nu muligheden for at skabe noget smukt, der tager hensyn til byens rum, og som er til for mennesker. Byggeri som byen kan have glæde af i de næste 120 år – i stedet for et goldt, visionsløst højhusprojekt med deraf følgende gener i form af indblik, skygger og kraftig vindturbulens ved foden. Og husk, at horisonten tilhører alle borgere i Silkeborg.

På vegne af Skøn på Silkeborg
Niels Præstkær
Torben Krath